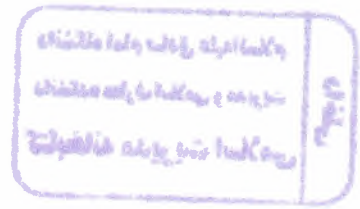

مرکز فقهی مطالعات جهانی شدن

درآمدی بر اخلاق کسب و کار در محیط جهانی

شناسنامه کتاب

نام اثر: درآمدی بر اخلاق کسب و کار در محیط جهانی

به اهتمام: دکتر محمد نهاوندیان

تدوین: جواد ابراهیمی

ویراستار علمی: عادل عندلیبی

صفحه آرا: ملیحه پاشایی

طراح جلد: محبوبه اصغرپور

چاپ اول: بهمن ماه ۱۳۸۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: مرکز ملی مطالعات جهانی شدن

نشانی ناشر: تهران، سعادت آباد، خیابان هیجدهم، شماره ۶۹

تلفن: ۲۷-۲۲۰۷۳۰۲۵ نمابر: ۲۲۰۶۳۹۸۱

Website: www.globalization.ir

پیشگفتار

با عنایت به ضرورت مواجهه آگاهانه و همه جانبه در قبال فرآیند جهانی شدن، براساس طرح مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و هیأت محترم دولت، برنامه ملی مطالعات جهانی شدن در سه مرحله "تهیه پیش نویس سیاست های کلی نظام"، "انجام مطالعات تفصیلی" و "تدوین راهبرد جامع ملی" درخصوص فرآیند جهانی شدن، آغاز شده است.

"مرکز ملی مطالعات جهانی شدن"، به عنوان نهاد مسؤول اجرایی این برنامه ملی، در اجرای وظیفه نخست، حاصل طرح های پژوهشی انجام شده در سه عرصه فرهنگ، سیاست و اقتصاد را طی جلسات متعدد با صاحب نظران، گروه های تخصصی و شورای علمی به بحث و بررسی گذاشته و با نگاهی سیستمی و جامع نگر، اصلی ترین نکات راهبردی را در مجموعه ای هماهنگ به صورت پیش نویس سیاست های کلی درخصوص جهانی شدن تنظیم کرده است. این مرکز، در تدوین سیاست های کلی نظام در قبال جهانی شدن، به نقش و اهمیت اخلاق سازمان ها به طور عمومی و اخلاق کسب و کار به طور ویژه نظر داشته است:

بند دهم از سیاست های کلی فرهنگی در مدار ملی، اخلاقی شدن سازمان های ایرانی را مورد توجه قرار داده است.

در بند پنجم از سیاست های کلی اقتصادی و در مدار جهانی، اعتمادسازی اقتصادی و توسعه اخلاق کسب و کار به ویژه در اقتصاد شبکه ای امروز جهان و ترویج مبتکرانه آن در سطح بین المللی مورد تأکید قرار گرفته است.

از آنجا که آشنایی اندکی در فضای دانشگاهی و اقتصادی کشور با ابعاد گوناگون اخلاق کسب و کار به منزله ی یک ضرورت اقتصادی و یک رشته ی دانشگاهی وجود دارد، مرکز ملی مطالعات جهانی شدن با انتشار این اثر کوشیده است سهم خود را در زمینه سازی آشنایی متخصصان با اخلاق کسب و کار، و حمایت از ایجاد ادبیات دانشگاهی در این زمینه، به عنوان ضرورتی گریزناپذیر برای حضور در عرصه های جهانی، ایفاء کند.

امید است انتشار این کتاب برای متخصصان رشته‌های گوناگون اقتصاد، مدیریت، علوم‌اداری و حسابداری، فلسفه و اخلاق، و سایر رشته‌های وابسته در کنار فعالان اقتصادی مفید و مؤثر باشد و گام‌های ضروری برای حضور عزتمندانه ایران اسلامی در رقابت جهانی، با سرعت و قوت برداشته‌شود و جهانی‌شدن چهره‌ای الهی و انسانی بیابد

دکتر محمدنیاوندیان

رئیس مرکز ملی مطالعات جهانی‌شدن

فهرست

- مقدمه..... ۷
- ۱- تاریخچه اخلاق کسب و کار..... ۹
- ۲- مسئولیت اجتماعی بنگاه‌های اقتصادی؛ سودآوری حداکثری..... ۳۷
محمد حسن نوروزی - Milton Friedman
- ۳- اخلاق کسب و کار؛ دستیابی به اصل موضوع..... ۴۷
امید فرمان آرا - Paul F. Comenisch
- ۴- حمایت از کل‌گرایی اخلاقی..... ۶۵
پاسخی به « رویکردهای دینی در اخلاق کسب و کار »
محمد حسن نوروزی - ANDREW GUSTAFSON
- ۵- مطلوبیت و اخلاقیات..... ۸۱
(ارائه مدل تبعیض در جهت همگرایی علوم اجتماعی برای فهم فرآیندهای انتخاب انسان‌ها)
مصعب عبداللہی آرائی و نفیسه ایمانی - Siegwart Lindenber

- ۶- مسؤولیت‌های شهروندی شرکت‌ها ۱۰۷
 حسین مروجی طبسی - Ronald Jeurissen
- ۷- مدل پیشنهادی زیرساختی برای ایجاد ۱۲۵
 نظام‌های اخلاقی سازمانی
 علی اکبر جعفری - LONG W. LAM - LOUIS P. WHITE
- ۸- مدل یکپارچه شناخت و مدیریت رفتار اخلاقی ۱۴۷
 در سازمان‌های کسب و کار
 علیرضا رضایت - Jean Garner Stead - Dan L. Worrell - W. Edward Stead
- ۹- پاکسازی اخلاق از ایدئولوژی ؛ ۱۷۱
 از راهبردهای ناموفق تجارت تا خط‌مشی‌های میان‌فرهنگی نوین
 علیرضا هدائی - Nada Korac-Kakabadse - Alexander Kousmin - David B. Dickerson
- ۱۰- چشم‌انداز یکپارچه علم اجتماعی به اخلاق کسب و کار جهانی ۲۰۱
 مرتضی نصیری - Steven K. Paulson
- ۱۱- راهنمای جامع مدیریت اخلاق ۲۱۷
 (مجموعه ابزارهای اخلاقی برای مدیران)
 علیرضا رضایت - Carter McNamara

مقدمه

این مجموعه شامل یازده مقاله است که از میان انبوهی مقالات گردآوری شده توسط آقای جواد ابراهیمی، با نظر گروه جامعه و فرهنگ مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، برای ترجمه گزینش شده‌اند. چهار اصل راهنمای این گزینش بوده است: نخست معرفی مفاهیم کلیدی و ارائه‌ی تصویری عمومی اما دقیق از اخلاق کسب و کار با تأکید بر متون کلاسیک این حوزه. دیگر، توجه همزمان به بحث‌های نظری و کاربردی. و سوم توجه به جنبه‌های دینی، فرهنگی و جهانی اخلاق کسب و کار، و چهارم توجه به ساختار سازمان و نگاه به عنوان واحد تحلیل در دانش اخلاق کسب و کار. بدین ترتیب گزینش و ترجمه‌ی متون ضروری و مهمی در زمینه‌ی اخلاق در رشته‌های مختلف فعالیت اقتصادی؛ نظیر اخلاق در امور مالی و حسابداری یا اخلاق مدیران، آموزش اخلاقی به کارکنان بنگاه‌ها و شیوه‌های آن، موردپژوهی در زمینه‌ی اخلاق کسب و کار، مسائل مربوط به ممیزان اخلاقی، روش‌شناسی حل تعارضات اخلاقی و روش‌شناسی تنظیم اسناد اخلاقی بنگاه و... به مجلدات تکمیلی این مجموعه موکول شده است. تلاش برای یافتن یا برساختن یک معادل واحد که بتواند همه‌ی کاربردهای واژه‌ی "Business" را در بافت‌های گوناگون، پوشش دهد نتیجه‌بخش نبوده است. این واژه دست‌کم سه کاربرد دارد:

یک کاربرد عام که به کسب و کار و بازرگانی و هرگونه فعالیت درآمدزا دلالت دارد. یک کاربرد خاص که دلالت دارد به یک شرکت یا بنگاه. و یک کاربرد برای اشاره به بخش ویژه‌ای از بازار؛ مثلاً بازار کامپیوتر یا بازار مواد غذایی. در این مجموعه مترجمان کوشیده‌اند بنابه تشخیص خود معادل‌های "کسب و کار"، "بازرگانی"، "بنگاه" یا "بازار" را با ملاحظه‌ی بافت به کار برند، جز آنکه مترجم نخست مقاله‌ی تاریخی‌چهی اخلاق کسب و کار- آقای امیرهمایون شریفی- واژه‌ی برساخته‌ی "کارپیشه" را به جای "Business" پیشنهاد داده‌بودند و ترجمه‌ای ویژه از مقاله ارائه کردند. این معادل و برخی معادل‌های دیگر پس از مباحثه‌ی بسیار مورد پذیرش و راستار مجموعه قرار نگرفت، و با توافق مترجم نخست، نباشد فرصت

محک خوردن این معادل، و عرضه‌ی آن به جامعه‌ی علمی در سایت مرکز ملی مطالعات جهانی‌شدن فراهم شود.

در مجموع، ترجمه مقاله‌ی اول با تغییرات بسیار در صورت و معنا، سامان مجدد یافت. بدین لحاظ ویراستار وظیفه‌ی خود می‌داند مسوولیت معنوی متن مقاله‌ی نخست را به‌ویژه در خصوص لغزش‌ها و ناراستی‌های آن، تماماً برعهده بگیرد.

به هر روی گام‌های نخست ترجمه در معرفی یک زمینه‌ی جدید از دانش با کندی و دشواری همراه است، این دشواری در ترجمه‌ی اصطلاحات خاص بازارهای مالی و سرمایه‌گذاری؛ مثل Greenmail، یا Leveraged buyouts، یا اصطلاح خاص حیطه‌ی اخلاق کسب‌وکار whistle blowing رخ می‌نماید. بی‌گمان بازخورد خوانندگان فرهیخته در مورد این معادل‌ها هدیه‌ای راهگشا برای مترجمان خواهد بود.

شایسته است در این راستا از تلاش‌های همکاران ارجمند مرکز ملی مطالعات جهانی‌شدن آقای عادل عندلیبی در ویراستاری مطالب و خانم آذر هومان در شکل‌گیری مجموعه و همچنین آقایان محمد نوروزی و حسین میرشجاعیان که در بازنگری ترجمه اهتمام ورزید تشکر و قدردانی می‌گردد.

جواد ابراهیمی

National Center for
Globalization Studies

AN INTRODUCTION TO **BUSINESS ETHICS** IN THE GLOBAL ENVIRONMENT

